ja mõnda muud wilja, aga rohkem oma tarwiduse jaoks. Maa on 3 põldu jaotatud: kesa, nisu ja oder; kaswatatakse harilikult talinisu ja osalt ka taliotre. Heinamaad siin ei ole; heina saab kas kesapõllust, nagu 1916. aastal, kus heina igal pool rohkesti sai, ehk loomad peawad odra-õlgede ja aganatega leppima. Nisuõlgi sööb loom, kui muud paremat ei ole; seda tarwitatakse küttematerjaaliks.

Pea igal talul on suured õlewirnad, ja õlgi on nii palju, et neid ei ole kuhugi panna, tuleb wälja peal tihti ära põletada.

Samruki ja Tshurtshi mehed on maa kruntidesse jaganud, teised weel mitte, kuid elama jäädakse külasse edasi, wähemalt esialgu. Külast lahkumine ja üksikult elamine ei ole nii kerge, kui meie kodumaal, kus wett igal pool kerge waewaga saab. Krimmis on wesi tihti 50—100 ja rohkema sülla sügawusel, ja kaewu ehitamine ei ole kerge ülesanne, ühele perele käib see tihti üle jõu. Kuna meie kodumaal wõib kehwem mees mõne wakamaaga elama hakata, ei ole Krimmis paari hobusega midagi peale hakata. Siin tuleb adra ette 8—10 looma panna, ja alla 8 künnilooma, olgu need hobused ehk härjad, pole midagi peale hakata.

Üleüldine mulje jääb Krimmi Eesti asundustest wõõrale igatahes hea. Sa leiad igas asunduses kõigi puuduste peale waatamata, mida ju igal pool oma jagu on, ilusa Eesti kodu, ilusad talud, rohkesti puid (naabrite, tatarlaste, külades on puude istutamine nagu tundmata asi), lahke ja sõbraliku rahwa. Puhas Eesti keel kõlab igaühe suus, kui mõned kohalikud laensõnad maha arwata (näituseks räägitakse muldamise asemel sahwkatama), igas talus leiad Eesti ajalehe, wäga mitmes talus klaweri — unustad koguni ära, et wõõrsil, kuskil kaugel kodumaalt ära oled. Kirikust peawad Krimmi eestlased lugu. Seltsielu poolest on rohkem tegewust märgata. Kahjuks ei ole weel mitte üht ainust seltsimaja olemas, kuna Kaukaasias pea igal asundusel see juba üles on ehitatud, ehk küll Kaukaasia eestlased jõukuse poolest taha jääwad.

2. Põhja-Kaukaasia Eesti asundused.

Eestlased said Krimmi ja Samaraga ennemini tuttawaks ja sinna on ka esimesed Eesti wäljarändajad läinud, Kaukaasiaga aga umbes 15—20 aastat hiljemini. Seda lugu tuleb õieti kahetseda. Olgu küll, et eestlased on jõudnud Krimmis ja Samaras ilusa kodu luua, aga mõlemad on la-

Eesti asundused ja asupaigad Wenemaal, 1918, lk. 64